

REGERINGEN

Utbildningsdepartementet

Regeringsbeslut

II:1

2014-06-05

U2014/3843/UC

Myndigheten för ungdoms- och
civilsamhällesfrågor

Box 17 801

118 94 Stockholm

Barnombudsmannen

Box 22106

104 22 Stockholm

Uppdrag om barnrätts- och ungdomsperspektiv

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Barnombudsmannen att under perioden 2014–2016 stärka och sprida kunskap bland beslutsfattare och yrkesverksamma på kommun- och landstingsnivå om vad ett barnrätts- och ungdomsperspektiv innebär i såväl teori som praktik och hur man på ett meningsfullt sätt kan föra dialog med flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män. Uppdraget ska ske i dialog med Länsstyrelsen i Jönköpings län, Sveriges Kommuner och Landsting och andra relevanta aktörer, såsom bl.a. barn och unga själva.

För uppdragets genomförande under 2014 får Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor engångsvis rekvirera högst 500 000 kronor och Barnombudsmannen engångsvis rekvirera högst 500 000 kronor från Kammarkollegiet senast den 1 december 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 17, anslaget 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, anslagspost 11 Ungdomspolitiska åtgärder efter regeringsbeslut. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Barnombudsmannen ska den 28 februari 2015 och den 28 februari 2016 var för sig inkomma med ekonomiska redovisningar till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Myndigheterna ska vid samma tidpunkt lämna en gemensam beskrivning av genomförda insatser och resultat till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Barnombudsmannen ska vidare senast den 15 mars 2017 lämna en

gemensam slutrapport över uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Denna ska innehålla en beskrivning av genomförda insatser och, i den mån det är möjligt, en bedömning av effekterna av insatserna samt eventuella förslag till ytterligare åtgärder. Vid samma tidpunkt ska myndigheterna var för sig inkomma med ekonomiska redovisningar till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Bakgrund

Regeringen fattade den 13 mars 2014 beslut om propositionen Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande (prop. 2013/14:191). I propositionen föreslås bland annat ett nytt mål för alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år: alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. I propositionen presenteras också ett ungdomspolitiskt handlingsprogram för perioden 2014–2017 med insatser på tre prioriterade områden; ungdomars inflytande, egen försörjning och psykiska hälsa. Uppdraget är en del av detta handlingsprogram.

I propositionen förtydligas ungdomsperspektivet. Det föreslås att alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år bör ha ett ungdomsperspektiv med utgångspunkt i ungdomars rätt att komma i åtnjutande av de mänskliga rättigheterna så som de uttrycks i grundlagarna och i Sveriges konventionsåtaganden på området. Ett ungdomsperspektiv innebär vidare att ungdomar bör

- betraktas som en mångfald individer,
- stödjas att bli självständiga, och
- ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande.

Det övergripande målet för barnrättspolitikerna är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling, trygghet, delaktighet och inflytande. I december 2010 antog riksdagen den av regeringen föreslagna strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232). Strategin består av nio principer som uttrycker grundläggande förutsättningar för att stärka barnets rättigheter. Principerna innebär bl.a. att barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem och att beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter. Av skrivelsen Åtgärder för att stärka barnets rättigheter och uppväxtvillkor i Sverige (skr. 2013/14:91) framgår att en utgångspunkt för regeringens barnrättspolitik är att åtgärder och beslut inom all offentlig verksamhet som rör barn och unga under 18 år bör genomsyras av ett barnrättsperspektiv med utgångs-

punkt i barnkonventionen och att strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige ska vara ett verktyg i det arbetet.

En central princip i barnkonventionen är att barnets bästa ska uppmärksammas vid alla åtgärder som rör barn. Det innebär att hänsyn ska tas till alla samlade rättigheter som barnet har enligt konventionen och till de behov och intressen som det enskilda barnet har. Inför ett beslut eller en åtgärd ska därför ansvarig beslutsfattare överväga om beslutet eller åtgärden berör barnet eller barnen och i så fall på vilket sätt, dvs. ha ett barnperspektiv. Om åtgärden eller beslutet bedöms få konsekvenser för barnet eller barnen ska hänsyn tas till de mänskliga rättigheter som barn har enligt bl.a. barnkonventionen. Barn och unga ska bl.a. ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör dem. Att på så sätt säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn innebär att ha ett barnrättsperspektiv.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har fått i uppdrag av regeringen (S2014/1697/FST) att i samverkan med övriga länsstyrelser lämna förslag på hur länsstyrelserna skulle kunna utgöra en regional stödstruktur för att bidra till att barnets rättigheter kan tillgodoses på lokal och regional nivå. Vidare ingår i uppdraget att lämna förslag på hur utveckling av arbetet med genomförandet av barnkonventionen på lokal och regional nivå, med utgångspunkt i strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige, kan följas upp. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2014.

Närmare om uppdraget

Kommuner och landsting är centrala aktörer när det gäller arbete för barn och ungdomar. De behöver därför ha god kunskap om vad ett barnrätts- respektive ungdomsperspektiv innebär och hur dessa kan integreras i kommunala beslut och insatser, liksom om metoder för att föra dialog med barn och ungdomar.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns anledning att genomföra insatser för att stärka och sprida kunskap bland beslutsfattare och yrkesverksamma på kommun- och landstingsnivå om vad ett barnrätts- och ungdomsperspektiv innebär i såväl teori som praktik och hur man på ett meningsfullt sätt kan föra dialog med barn och unga.

I detta arbete är det angeläget att också lyfta fram arbetssätt som ger barn och ungdomar möjligheter att komma till tals utifrån deras särskilda behov och förutsättningar.

De erfarenheter som Barnombudsmannen har av uppdraget att sprida och kommunicera strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige (Pejling och Dialog) ska beaktas i genomförandet av detta uppdrag.

Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att för genomförandet av uppdraget för 2015–2016 avsätta 1 500 000 kronor årligen. Regeringen avser således att avsätta totalt 4 000 000 kronor för uppdraget.

På regeringens vägnar

Maria Arnholm

Michael Haglund

Kopia till
Kammarkollegiet
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Sveriges Kommuner och Landsting